

فواید و آداب استفاده از عطر

استفاده از عطر آداب و قوانین خاص خود را دارد. شما باید هر عطر را برای مکان خود استفاده کنید. مثلاً عطر تندی که برای عروسی استفاده می‌کنید را نباید سر کار بزنید. همچنین فقط از عطر برای لباس استفاده نکنید. به عنوان مثال شما می‌توانید انواع گل‌های خوشبو را در وام حمام ریخته و از رایحه آن لذت ببرید. یا اینکه منزلتان را به طرق مختلف خوشبو سازید. در این بخش درباره آداب استفاده از عطر اطلاعاتی را تقدیم می‌کنیم.

آداب استفاده از عطر

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: بهترین بندگان خدا کسانی هستند که به پیمان خود وفا کنند و بوی خوش به کاربرند. عطر آمیزه ای از روغن‌های اسانس، ترکیبات معطر و ثابت کننده و الکل می‌باشد. روغن‌های اسانسی از طریق تقطیر گل‌ها و گیاهان علف‌ها بدست می‌آیند. اگر عصاره گیری از طریق تقطیر میسر نباشد توسط روغن‌های جذاب این کار صورت می‌گیرد. مانند گل یاس. در عصاره گیری توسط روغن‌های جذاب اساساً عمل استخراج و جداسازی روغن بدبو توسط الکل می‌باشد. میزان شناسایی عطر ۴۰٪ است، تا غلظت ۴۰٪ عطر مرغوب و ۱۰٪ تا ۲۰٪ ادکلن نام دارد. بدون تردید همگی ما انسان‌ها از استشمام بوی خوش لذت می‌بریم و گاهی در هنگام راه رفتن که بوی دل‌انگیزی به مشاممان می‌خورد به طور ناخود آگاه چند قدمی به سمت آن حرکت می‌کنیم و این نشان از قدرت جاذبه عطرها دارد. از نشانه‌های آراستگی استفاده از عطریات و مواد خوشبو کننده است که هم عامل نشاط در روحیه‌ی خود شخص است و هم به دیگران مسرت می‌بخشد. با توجه به جایگاه و اهمیت این سنت حسنه، تحقیق پیش‌رو همگان را با اهمیت و خواص آن و نیز آداب استفاده از آن آشنا خواهد کرد.

محل‌های استفاده از عطر

محل استفاده از عطر هر کجای بدن می‌تواند باشد اما برای استشمام بهتر بوی عطر بهتر است آن را در نقاط نبض دار بدن مانند: مچ دست، پشت گوش‌ها، گردن، زیر بازو، محل خم شدن ساعد و بازو، و پشت زانوها استفاده کرد. چون جریان خون قوی و پوست گرم‌تر می‌باشد بنابراین به تبخیر عطر کمک می‌کند. (البته باید حساسیت محل مورد نظر را در نظر گرفت) در روایات هم چنین آمده است:

۱- شارب: حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: عطر به شارب زدن از اخلاق پیامبران و احترام کرام الکاتبین است.

۲- محاسن: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم زیاد از عطریات استفاده می‌کرد به طوری که اثر آن در محاسن و سر مبارکش پیدا بود.

۳- گودی گردن: حسن بن جهم می‌گوید: خدمت امام رضا علیه السلام رسیدم، ظرفی نزد من آورد که در آن مشک بود. خطاب به من فرمود: از این مشک بردار و بر خود بمال. مقداری برداشتم و بر خود مالیدم. فرمود: مقداری دیگر بردار و بر گودی پایین گردن بمال.

۴- سجده‌گاه: امام رضا علیه السلام فرمود: (كَانَ يَعْرِفُ مَوْضِعَ سُجُودِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بِه طيب ریحَه) جایگاه سجده امام صادق علیه السلام از بوی عطر آن‌جا شناخته می‌شد.

۵- محل نماز: عایشه می‌گوید: پیامبر به ما فرمان داده بود تا در خانه‌ها، جایگاه نمازی بسازیم و آن را پاکیزه و خوشبو کنیم.

آداب بوییدن و استنشام

مالک جهنی روایت کرده است، گلی را به حضرت امام جعفر صادق علیه السلام دادم، ایشان گرفتند و بوییدند و بر دو دیده گذاشتند سپس فرمودند: هر که گلی را بگیرد و ببوید و بر دیده‌ها بگذارد و بگوید (اللهم صلّ علی محمد و آل محمد) هنوز گل را بر زمین نگذاشته گناهانش آمرزیده می‌شود. و در روایت دیگری به همین مضمون امام علی النقی هادی علیه السلام فرمودند: هر که گلی را ببوید و بر چشمانش بگذارد و صلوات بر محمد و آل محمد بفرستد، حق تعالی برای او به قدر بیابان عاج که مابین مکه، شام و عراق کشیده شده است حسنه بنویسد و به عدد ریگ بیابان از گناهان او بزداید. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: هرگاه به یکی از شما گلی دادند، پس آن را ببوید و بر چشمانش بگذارد که آن از بهشت است پس هرگاه گلی به شما هدیه دادند، آن را رد نکنید. و نیز می‌فرماید: هر کس گلاب را به صورت بمالد، در آن روز پریشانی و بدحالی به او نرسد و هنگامی که گلاب را به صورت و دست‌ها می‌مالد، حمد خدای را بکند و صلوات بر محمد و آل او بفرستد.

الگوی معطر

(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ) الگو بودن حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم برای انسان‌ها، بدون هیچ تردیدی از سوی خداوند تایید شده است. به همین دلیل امت محمدی باید ایشان را الگوی خویش در تمام کردارشان قرار دهند. یکی از عادات این الگوی نمونه، معطر بودن ایشان است.

- پیامبر خدا آن قدر معطر می‌زیست که هرگاه از کوچه و گذرگاهی می‌گذشت، پس از عبورش آنان که از آن مسیر می‌گذشتند از رایحه‌ی خوش برجای مانده، می‌دانستند که پیامبر از این کوچه گذشته است.

- آنقدر عطر و مواد خوشبوکننده بر سر و صورت خود می‌زد که گاهی جلوه و براقی آن در موهای سرش پیدا بود. با مشک و عنبر خود را خوشبو می‌ساخت، گاهی هم با عود و گالیبه خود را معطر می‌کرد.

- هیچ‌گاه هدیه‌ای را که عطر بود، رد نمی‌فرمود.

- بیش از آنچه برای خوراکی و طعام خرج کند، در راه عطریات خرج می‌کند.

- هرگاه عطری به او عرضه می‌شد، از آن استفاده می‌کرد و می‌فرمودند: بوی آن خوش است، سنگینی هم ندارد. استفاده از بوی خوش را همیشه دوست داشت و از آن لذت می‌برد.

- از بوی نیکویش همه او را می‌شناختند، حتی وقتی نزد فاطمه علیها السلام خود را با کساء یمانی پوشانده بود، وقتی حسنین هر کدام به ترتیب وارد خانه می‌شوند، پس از سلام به مادر عرض می‌کنند: (اَنْتِ اِسْمُ عِنْدَكَ رَایِحَةُ طَیْبَةٍ کَاثِرَةٌ رَایِحَةُ جَدِّی رَسُوْلِ اللّٰهِ) من بوی خوشی نزد تو احساس می‌کنم گویا بوی جدّم رسول خدا می‌باشد. شهید محمدرضا تورجی زاده نیز به تبعیت از رسول خدا صلی اللّٰه علیه و آله و سلم همیشه از عطر استفاده می‌کرد. خرید عطرهاى خوشبو یکی از کارهای همیشگی او بود. هر جا وارد می‌شد بوی عطر ملایمی همراهش بود. نقل از دوستان شهید است: حتی در شرایطی که در خط اول نبرد بودیم، عطر زدن و شانه‌کردن موها و محاسنش ترک نمی‌شد. دو شیشه عطر کوچک از جمله وسایل موجود در جیبش هنگام شهادت بود.

عطر زدن ممنوع!

با توجه به جایگاه عطر و اهمیت و آثار آن، ولی در مواردی از عطر زدن نهی شده است از جمله:

غیر خدا: هر که برای خدای تعالی خود را خوشبو کند [هدف جلب رضایت الهی باشد] روز قیامت بوییش خوشبوتر از مشک تیز بوی است و هر که برای جز خدا خوشبو کند، روز قیامت بوییش گندتر از مردار است.

مُحْرَمٍ: امام صادق علیه السلام: (لَا یَنْبَغِ لِلْمُحْرَمِ أَنْ یُلْدِّدَ بِالرَّیْحَانِ) جایز نیست که محرم حج بوی خوش لذت آور استعمال کند.

معتکف: امام باقر علیه السلام: (المُعْتَكِفُ لَا یَسْتَمُّ الطَّیْبَ وَ لَا یَتَلَدَّدُ بِالرَّیْحَانِ) جایز نیست برای معتکف استعمال بوی خوش و اینکه گل بو کند.

زنان: در این مورد نیز به شدت از عطر زدن نهی شده است و رسول خدا (ص) سخنان قابل توجهی در این زمینه دارند:

- زناکار است، زنی که خود را خوشبو کند و بر مردانی بگذرد که بوییش را می‌شنوند.

- آن زن که برای کسی جز شوهر، خویشتن را معطر می‌سازد، مایه‌ی آتش و ننگ است.

- هر زنی که خود را برای غیر شوهرش خوشبو کند، خداوند نماز او را قبول نمی‌کند.

و در مورد عطر [زنان] چنین می‌فرمایند: برای مردان بهترین عطر آنست که بوییش آشکار و رنگش پنهان باشد و برای زن بهترین عطر آنست که رنگش عیان و بوییش پنهان باشد.

استفتاء: آیا عطر زدن و خوشبو ساختن بانوان اشکال دارد؟

آیت الله اراکی: عطر زدن اشکال ندارد اما اگر عطر زدن موجب مفسده و تحریک باشد جایز نیست.

با توجه به قدرت جاذبه ای که بوی خوش دارد، بعید است موجب تحریک نامحرم و مفسده نشود و این مورد اتفاق تمام علماست. پس بهتر است که زن مسلمان تنها برای همسرش عطر استعمال کند.

استفاده از عطر

آثار استفاده از عطر

استفاده از عطر آثار و خواص فراوانی در دنیا و آخرت دارد که عبارتند از:

نوری در قیامت: امام صادق علیه السلام می‌فرماید: هر کس به سر و روی مسلمانی عطر بزند، خدای عزوجل در مقابل هر مویی، نوری برای او در روز قیامت قرار می‌دهد.

تقویت قلب: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: (الطَّيِّبُ يَشُدُّ الْقَلْبَ) بوی خوش قلب را تقویت می‌کند.

زیادی عقل: امام صادق علیه السلام می‌فرماید: (الرَّيْحُ الطَّيِّبَةُ تَشُدُّ الْعَقْلَ وَ تَزِيدُ فِي الْبَاهِ) بوی خوش عقل را استوار و بر توان جنسی می‌افزاید.

سرور و شادمانی: امام علی علیه السلام می‌فرماید: به کار بردن بوی خوش و... از موجبات سرور و شادمانی است. و نیز بعضی دیگر از خواص بوی خوش از گفتار ایمه اطهار به صورت زیر است:

۱- عمل به سنت پیامبر

۲- زیاد شدن رزق و روزی

۳- زیاد شدن علم و کامل شدن عقل

۴- اکرام ملایکه نویسندگان اعمال

۵- احترام کسانی که نزدیک اویند

۶- تعظیم و آماده شدن برای نماز

۷- تعظیم و احترام روز جمعه

۸- تعظیم و احترام مسجد

۹- سد باب غیبت، چه بسا به جهت بدی بوی کسی از او غیبت کنند.

۱۰- دریافت حسنات که برای اصل این عمل مقرر است.

رایحه درمانی از نظر علمی

رایحه درمانی به عنوان طبی جایگزین در دنیا مطرح است و این امر باعث شده تا پژوهشگران تحقیقات فراوان و دامنه داری در این رابطه انجام دهند و به نتایجی برسند. از جمله آنکه:

۱- رایحه دل انگیز بر روحیهی بیماران روحی و روانی اثر نشاط انگیزی داشته و برای درمان افسردگی و اضطراب موثر است.

۲- رایحه خوش در پیوند روابط زن و شوهر و تحریک روابط انسانی نقش مهمی دارد.

۳- بوی مطلوب به انسان **اعتماد به نفس** بخشیده و بر خلق و خو اثر بسزایی دارد.

۴- بوی دلپذیر موجب افزایش توانایی فکر انسان و هوشیاری او گردیده، فشار ذهنی را کم کرده و تفکرات منفی را از او دور می‌کند.

۵- بوی خوش عامل سلامتی و تنظیم‌کننده سیستم سمپاتیک و پاراسمپاتیک است.

۶- عطریات سبب تعادل و ترشح هورمون‌ها می‌گردند و هماهنگی بین هورمون‌ها بهترین راه برای سلامتی است.

راهکارهای عملی استفاده از عطر

نحوه‌ی استفاده از عطریات تنها از طریق مالیدن به لباس و بدن نیست بلکه روش‌های دیگری نیز وجود دارد مانند:

۱- بالش‌تک معطر:

شما می‌توانید بالش‌تکی به اندازه دلخواه تهیه نموده و داخل آن را با گل‌های خوشبو و گیاهان معطر پر کرده و جهت ماندگاری بوییش آن را داخل یک پاکت پلاستیکی نگه‌داری‌کنید و یا این‌که بالش‌تکی از پشم یا پر تهیه نموده و در وقت پریشانی و اضطراب چند قطره از عطر دلخواه را روی آن ریخته و به استراحت بپردازید که بوی دلپذیر آن، آرامش مورد نیازتان را هدیه خواهد نمود.

۲- حمام معطر:

اگر در حمام وان دارید سعی کنید هفته‌ای یک یا دو بار، با ریختن مقداری عصاره گیاهان معطر مثل: گل یاس، بهار نارنج، مریم گلی، گل محمدی و ... داخل وان نیم ساعتی در آن استراحت کنید و یا در صورت نبودن وان سطل آبی را با عطرهاى دلخواه موقع بیرون آمدن از حمام بر سر خود بریزید.

۳- بخور:

شما می‌توانید وقتی احساس خوبی ندارید یا دچار تنش روحی هستید کمی گلاب یا عطر دلخواه خود را داخل دستگاه بخور ریخته و آن را روشن کنید تا فضای منزل خوشایند و دلپذیر گردد. به گزارش اسان طب در صورت نبودن دستگاه بخور، می‌توان دستگاه آغشته به گلاب یا عطر را روی وسایل گرمی مانند: بخاری، شوفاژ یا سماور قرار داده تا به وسیله‌ی حرارت، عطر افشانی شود.

۴- انفییه:

دارو را در بینی کشیدن و استنشاق داروست تا جذب دارو از طریق بینی صورت بگیرد. امام‌صادق علیه السلام می‌فرماید: چهار چیز دواست: حجامت، انفییه، اماله، استفراغ. این قسم روایات درمان با استنشاق بو را مهر تایید زده و یک چهارم درمان را به آن خلاصه می‌کند. حضرت علی علیه السلام نیز می‌فرمایند: شستشوی دهان و بینی سنت و مایه پاک‌ی آن‌هاست. انفییه‌کردن مایه سلامت سر و پاکسازی بدن و همه انواع سر درد است.

۵- دود:

از حضرت صادق علیه السلام در مورد اسفند و کندر سوال شد. فرمود: اما کندر برگزیده انبیاست و مریم سلام الله علیها از آن کمک می‌جست و هیچ دودی از دود آن زودتر به آسمان بالا نمی‌رود، دودش شیطان را می‌راند و مرض را دفع می‌کند، از آن محروم نمانید. اسفند آتش زدن و دود اسفند بسیاری از بیماری‌ها را درمان و جهت رفع چشم زخم موثر است. در تنه و ریشه‌های اسفند رازی نهفته است و در دانه آن درمان هفتاد و دو درد است، با آن و با کندر درمان کنید. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند: بر شما باد عود هندی که در آن هفت نوع از شفاست.

نکاتی در مورد استفاده از عطر ها

- ۱- عطر را در نقاط نبض‌دار بدن استفاده کنید.
- ۲- عطر را به صورت چند لایه استفاده کنید تا ماندگاری آن افزایش یابد.
- ۳- پس از ۳ الی ۴ ساعت، معمولا باید مجددا به خودتان عطر بزنید.
- ۴- هیچ‌گاه عطر را مستقیما روی لباس خود به کار نبرید چون ممکن است ایجاد لک کند.
- ۵- بیش از سه عطر را هم‌زمان امتحان نکنید چون بینی شما دیگر قدرت تشخیص نخواهد داشت.
- ۶- موقع استفاده از عطر اگر پوست شما خشک است قبل از کرم یا وازلین استفاده کنید تا ماندگاری عطر افزایش یابد.
- ۷- می‌توانید عطر را در هوای رو به روی خود اسپری کرده و از آن عبور کنید با این کار عطر به طور یکنواخت روی بدن شما می‌نشیند.
- ۸- قبل از استفاده از عطرها دقت کنید خراش یا زخم رو بازی در بدن نداشته باشید چون ترکیب عطر با مایعات بدن ایجاد بوی نامطبوع می‌کند.
- ۹- هنگام خرید عطر برای امتحان بوی عطر اجازه دهید عطر برای مدت ۱۰ دقیقه روی پوست شما بماند چون زمانی که با بوی بدن آمیخته می‌شود بوی متفاوتی ایجاد خواهند کرد.
- ۱۰- عطر را در جایی که ماده‌ی بوبر یا ضد عرق را استفاده کرده‌اید به کار نبرید چون رایحه ملایم عطر را می‌پوشانند.

نتیجه

- بهترین عطر مشک است و بهتر است انسان همیشه معطر باشد.
- تاکید فراوانی بر معطر بودن در روز جمعه و مخصوصا هنگام عبادت شده است.